

AAR-009-001216

Seat No. _____

B. R. S. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2016

202 : Economics

(Core : 04) (New Course)

Faculty Code : 009

Subject Code : 001216

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

૧ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો :

૨૦

(૧) ખેતમજૂરોની સમસ્યા કઈ છે ?

(A) નીચે વેતન

(B) ગરીબાઈ

(C) દેવું

(D) બધા જ

(૨) કયું પરિબળ ખેતમજૂરોની સ્થિતિને વધુ નબળી બનાવે છે ?

(A) સંયુક્ત કુટુંબ પ્રથા

(B) વિભક્ત કુટુંબ પ્રથા

(C) (A) અને (B) બંને

(D) એક પણ નહીં

(૩) ભારતમાં બાળમજૂરી નાબૂદી માટે કોઈ કાયદાકીય જોગવાઈ નથી.

(A) અસત્ય

(B) સત્ય

(C) અર્ધસત્ય

(D) અનિર્ણિત

(૪) કયો ખ્યાલ ગરીબીનું સાચું ચિત્ર રજૂ કરે છે ?

(A) નિરપેક્ષ

(B) સાપેક્ષ

(C) નકારાત્મક

(D) એક પણ નહીં

(૫) ગરીબી રેખાનો ખ્યાલ શેનું સૂચક છે ?

(A) ગરીબીની ઓળખનું

(B) ગરીબોની સંખ્યાનું

(C) (A) અને (B) બંને

(D) એક પણ નહીં

(૬) કૃષિક્ષેત્રે સિંચાઈની સુવિધાઓ વધારવાથી ગરીબીનું પ્રમાણ _____ છે.

- (A) વધે (B) ઘટે
(C) શૂન્ય બને (D) યથાવત રહે

(૭) ગ્રામીણ ક્ષેત્રે રોજગારીની બાહેધરી આપતી યોજના કઈ છે ?

- (A) PMSY (B) MGNREGA
(C) TRYGEM (D) SGRY

(૮) કઈ ઉત્પાદન પદ્ધતિમાં રોજગારીનું સર્જન વધુ થાય છે ?

- (A) મૂડીપ્રધાન (B) શ્રમપ્રધાન
(C) ટેકનોલોજી યુક્ત (D) અન્ય

(૯) MGNREGA માં બેકારી ભથ્થું ચૂકવવાની જવાબદારી કોની છે ?

- (A) કેન્દ્ર સરકાર (B) રાજ્ય સરકાર
(C) (A) અને (B) બંને (D) એક પણ નહીં

(૧૦) ઉદ્યોગોના વિકેન્દ્રીકરણથી રોજગારીનું પ્રમાણ _____ છે.

- (A) ઘટે (B) વધે
(C) ન્યૂનતમ થાય (D) નકારાત્મક બને

(૧૧) MGNREGA યોજનાના અમલીકરણમાં ગ્રામ પંચાયતની કોઈ ભૂમિકા નથી.

- (A) અસત્ય (B) સત્ય
(C) અર્ધસત્ય (D) અનિર્ણિત

(૧૨) મોસમી બેકારી કયા ક્ષેત્રનું લક્ષણ છે ?

- (A) કૃષિ (B) ઉદ્યોગ
(C) (A) અને (B) બંને (D) એક પણ નહીં

(૧૩) જો શ્રમની ગતિશીલતા વધુ હોય તો બેરોજગારી _____ છે.

- (A) ઘટે (B) વધે
(C) યથાવત રહે (D) અનિર્ણિત

(૧૪) MGNREGA યોજના હેઠળ શ્રમિક પોતાને અનુકૂળ સમયે કામ મેળવવા હકદાર છે.

- (A) સત્ય (B) અસત્ય
(C) વિવાદાસ્પદ (D) અનિર્ણિત

(૧૫) શ્રમની માંગ તેના પુરવઠા કરતાં વધુ હોય તો વેતનદર _____ છે.

- (A) વધે (B) ઘટે
(C) યથાવત રહે (D) અન્ય

(૧૬) કરચોરીને પરિણામે આર્થિક અસમાનતા _____ છે.

- (A) ઘટે (B) વધે
(C) યથાવત રહે (D) અનિશ્ચિત

(૧૭) પ્રચ્છન્ન બેકાર એટલે જેની સીમાંત ઉત્પાદકતા _____ હોય તે.

- (A) વધુ (B) શૂન્ય
(C) ઓછી (D) નકારાત્મક

(૧૮) ચોમાસાની ઋતુમાં કૃષિક્ષેત્રે વેતનદર ઊંચા હોવાનું કારણ -

- (A) શ્રમની માંગ ઓછી (B) શ્રમની માંગ વધુ
(C) શ્રમનો પુરવઠો વધુ (D) એક પણ નહીં

(૧૯) કુળાવાને પરિણામે ગરીબીનું પ્રમાણ _____ છે.

- (A) ઘટે (B) વધે
(C) શૂન્ય બને (D) નકારાત્મક બને

(૨૦) ગરીબીનું નિર્દેશક કયું છે ?

- (A) નીચી આવક (B) અપૂરતું પોષણ
(C) કુટુંબનું મોટું કદ (D) બધા જ

૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર લખો : ૧૦

(અ) ભારતમાં ખેતમજૂરોની નબળી આર્થિક સ્થિતિ માટે કયા પરિબલો જવાબદાર છે ?

(બ) રોજગારી સર્જન માટેની સરકારની મહત્વની યોજનાઓનો પરિચય આપો.

૪ ભારતમાં પ્રવર્તમાન ગ્રામીણ આર્થિક અસમાનતાનાં કારણો જણાવો. ૧૦

અથવા

૪ MGNREGA યોજનાનો વિસ્તૃત પરિચય આપો. ૧૦

૫ ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૦

(અ) સાપેક્ષ ગરીબી અને નિરપેક્ષ ગરીબી.

(બ) ગ્રામીણ આર્થિક અસમાનતાના ઉપાયો.

(ક) ગ્રામીણ બેરોજગારીના પ્રકારો.

૬ ભારતમાં ગ્રામીણ બેરોજગારી હળવી કરવાના ઉપાયો સૂચવો. ૧૦
